

SIKKERHETSDATABLAD

Suma Tørremiddel A8

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 15.01.2009

Revisjonsdato 15.08.2017

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Suma Tørremiddel A8

Artikkelnr. L-3388, L-3389, L-3390

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Funksjon Beskrivelse: Glans- og tørkemiddel ved maskinoppvask.

Produktgruppe AISE-P202 - Maskinoppvaskmidler og tørremidler. Automatisk prosess
AISE-P204- Tørremidler, automatisk prosess

Kjemikaliets bruksområde Tørre/glansmiddel til bruk ved maskinell oppvask Kun til profesjonelt bruk.

Bruk det frarådes mot Det frarådes mot annen bruk enn for områder som er nevnt over.

Kjemikaliets kan brukes av forbrukere Nei

Bruk av kjemikalier, kommentarer AISE, International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products. For å se hva AISE-kodene betyr ihht REACH system for bruksbeskrivelser (SU, PC, PROC, ERC, AC), se excel-filer hos www.aise.eu. Søk etter Institutional eller Industrial use mapping.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent

Firmanavn Lilleborg

Besøksadresse Drammensveien 149

Postadresse Postboks 673 Skøyen, 0214 Oslo

Postnr. 0277

Poststed OSLO

Land NORGE

Telefon	815 36 000
E-post	kundeservice@lilleborg.no
Hjemmeside	http://www.lilleborg.no/
Org. nr.	911161230

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Skin Corr. 1A; H314 Eye Dam. 1; H318 Met. Corr. 1; H290
CLP Klassifisering, kommentarer	Klassifiseringsmetode: Ekstrem pH. Beregningsmetoden.

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Metansulfonsyre 5 - 15 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H290 Kan være etsende for metaller.
Sikkerhetssetninger	P280 Benytt vernehansker / verneklær / vernebriller / ansiktsskjerm. P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll / dusj huden med vann. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.
Vaskemidler	INGREDIENSER i.h.t. 648/2004/EU (Vaskemiddelforordningen): Ikkeionisk overflateaktivt stoff: 15 - 30%

2.3. Andre farer

Andre farer	Ingen kjente.
-------------	---------------

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Fettalkohol alkoksilat		Acute Tox. 4; H302 Eye Irrit. 2; H319 Aquatic Chronic 3; H412	5 - 15 %	
Fettalkoholalkoksylat		Acute tox. 4; H302	5 - 15 %	
Metansulfonsyre	CAS-nr.: 75-75-2 EC-nr.: 200-898-6 Indeksnr.: 607-145-00-4 REACH reg. nr.: 01-2119491166-34	Skin Corr. 1B; H314; Eye Dam. 1; H318; Acute Tox. 4; H302; Acute Tox. 4; H312; Met. Corr. 1; H290; STOT SE 3; H335;	5 - 15 %	
2-propyn-1-ol, propoksilert i vann	CAS-nr.: 38172-91-7	Eye Dam. 1; H318 Acute Tox. 4; H302	< 5 %	
Komponentkommentarer	Merkepliktige komponenter er oppført i henhold til bestemmelsene i forskrift nr. 516. "Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)." Full tekst for H-, R- og EUH-setninger finnes i pkt 16 Stoffer som er en blanding av ulike polymerer (bl.a. mange tensider) har vanligvis ikke CAS-nr. og/eller EC-nr.			

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Vis dette sikkerhetsdatablad til ev. tilstedeværende lege.
Innånding	Ikke relevant for dette produktet.
Hudkontakt	Skyll huden med vann.
Øyekontakt	Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann (også under øyelokk) og kontakt lege. Ta ut eventuelle kontaktlinser.
Svelging	Drick 2-3 glass vann eller melk. Kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Informasjon til helsepersonell	Behandle symptomatisk. Ved sprut i øyet er det viktig å sikre mest mulig effektiv øyeskylling evt ved inndrypping av lokalanestetikum.
--------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Særskilt førstehjelpsutstyr	Øyeskylleflaske
-----------------------------	-----------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Slukningsmiddel velges mht. omgivende brann.
Uegnede slokkingsmidler	Ingen kjente.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer

Produktet er ikke brennbart.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr

Dette produktet medfører ikke behov for ekstra verneutstyr.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell

Benytt verneutstyr ved behov. Se punkt 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Ingen spesielle sikkerhetstiltak er nødvendig.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring

Større mengder samles i egnede beholdere og behandles som vanlig avfall etter lokale regler. Små mengder spyles bort med store mengder vann.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger

Se seksjon 1 for nødtelefon.
Se seksjon 8 for opplysninger om personlig verneutstyr.
Se seksjon 13 for mer informasjon om avfallsbehandling.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering

Benytt alltid anbefalt verneutstyr ved behandling som medfører fare for direkte kontakt med produktet. Unngå håndtering som medfører fare for sprut i øynene eller søl på hud.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring

Bør ikke fryses. Oppbevares i originalemballasjen.

Annen informasjon

Det er betalt vederlag for innsamling og gjenvinning av denne emballasjen.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Anbefalinger

Benyttes som tørre-og glansmiddel ved maskinell oppvask.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametrer

Annen informasjon om grenseverdier

Ingen kjente yrkeshygieniske grenseverdier.

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Øyespylingsmuligheter bør finnes på arbeidsplassen.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern

Unngå kontakt med øynene. Bruk øyevern ved risiko for sprut av konsentrert produkt i øynene.

Håndvern

Håndvern

Bruk hansker av butylgummi eller viton om det er fare for søl på hendene.

Gjennomtrengningstid

Verdi: Gjennomtrengningstiden er ikke kjent. De angitte hanskematerialene er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i produktet og kjente hanskeguider.

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern

Kreves ikke.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern

Ikke relevant.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform

Væske.

Farge

Klar, Grønn.

Lukt

Råstoff.

pH

Status: I handelsvare

Verdi: ~ 1

Status: I løsning

Verdi: ~ 4,4

Kommentarer: 0,1 g/l løsning

Relativ tetthet

Verdi: 1,047 kg/dm³

Kommentarer: Ved 20°C.

Løselighetsbeskrivelse

Fullstendig oppløselig i vann.

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Blandbarhet

Løselig i vann.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Det er ingen fare ved vanlig lagring og normal bruk.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normale lagringsforhold.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner Danner klograss ved kontakt med hypoklorittholdige produkter.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås Unngå forurensning/kontaminering.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås Lettmetaller (f.eks aluminium).

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Det dannes ikke farlige nedbrytningsprodukter ved normale lagrings- og bruksforhold.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet
Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LD50
Eksponeringsvei: Oral
Verdi:

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Produktet inneholder syre som er etsende. Produktet inneholder tensider som virker fettløsende på huden.
Innånding	Produktet inneholder ingen lettflyktige stoffer. Det er derfor ingen fare for innhalering av skadelige gasser.
Hudkontakt	Sterkt irriterende/etsende.
Øyekontakt	Sprut av konsentrert produkt i øyet kan føre til alvorlig øyeskade, og i verste fall medføre nedsatt synsevne eller tap av synet.
Svelging	Etsende på slimhinnene i munn, svelg og i mave-tarmsystemet.
Allergi	Inneholder ikke stoffer kjent for å være allergifremkallende (allergener).
Kroniske effekter	Ingen kroniske effekter er kjent eller mistenkt ved forskriftsmessig bruk.
Arvestoffskader	Inneholder ikke stoffer kjent for å skade arvematerialet (mutagener).
Kreftfremkallende egenskaper, annen informasjon	Inneholder ikke stoffer kjent for å være kreftfremkallende (karsinogener).
Fosterskadelige egenskaper	Inneholder ingen stoffer kjent for å medføre fosterskade.
Reproduksjonsskader	Inneholder ikke kjente hormonhermere eller andre stoffer kjent for å gi

reproduksjonsskader.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Fettalkohol alkoksilat
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: 1 - 10 mg/l Testvarighet: 48 t Art: Leuciscus idus Metode: EC50
Komponent	Fettalkoholalkoksylat
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: > 100 mg/L Testvarighet: 96 h Art: Brachydanio rerio Metode: LC50
Komponent	Metansulfonsyre
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: > 10 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Oncorhynchus mykiss Metode: OECD Guideline 203
Komponent	2-propyn-1-ol, propoksilert i vann
Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Leuciscus idus Metode: LC50
Komponent	Metansulfonsyre
Akvatisk toksisitet, alge	Verdi: > 10 mg/l Testvarighet: 72 timer Art: Selenastrum capricornutum Metode: OECD Guideline 201
Komponent	Fettalkoholalkoksylat
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: > 100 mg/L Testvarighet: 48 h Art: Daphnia magna Metode: EC50
Komponent	Metansulfonsyre
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: > 10 mg/l Testvarighet: 48 timer Art: Daphnia magna Metode: OECD Guideline 202, del 1, stati
Økotoksisitet	Punktutslipp av større mengder vil kunne gi midlertidig skade på planter og vannlevende organismer. Dette skyldes den lokale pH-endringen utslipp av dette produktet vil gi. På grunn av bruksmåten og pakningen, er det imidlertid usannsynlig med alvorlige utslipp.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Komponent	Metansulfonsyre
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: > 70 Metode: OECD 301 A (ny versjon)
Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Alle ingredienser i produktet er lett biologisk nedbrytbare.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Ingen av råstoffene i produktet er sannsynlig bioakkumulerbare.
---------------------------	---

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Oppløses i vann.
-----------	------------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
------------------------	--

12.6. Andre skadevirkninger

Miljøopplysninger, konklusjon	Økologiske skader er verken kjent eller forventet under normal bruk.
-------------------------------	--

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Ingen spesielle destruksjonstiltak angitt. Behandles som vanlig avfall i overenstemmelse med lokale forskrifter. Dersom levering på godkjent fyllplass ikke er mulig; behandle som farlig avfall.
Annen informasjon	EAL: 07 06 01 AVFALL FRA PBDB AV FETTSTOFFER, SÅPE, RENGJØRINGSMIDLER, DESINFEKSJONSMIDLER OG KOSMETIKK; vandige vaskevæsker og morluter. Avfallstoffnr: 7134 Surt organisk avfall.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR/RID/ADN	3265
IMDG	3265
ICAO/IATA	3265

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn, Engelsk ADR/RID/ADN	Corrosive liquid N.O.S. (Citric Acid)
ADR/RID/ADN	ETSENDE VÆSKE, SUR, ORGANISK, N.O.S. (metansulfonsyre)
IMDG	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, ORGANIC, N.O.S. (methan sulfonic acid)
ICAO/IATA	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, ORGANIC, N.O.S. (methan sulfonic acid)

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR/RID/ADN	8
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR/RID/ADN	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

ADR/RID/ADN	Ikke klassifisert som miljøfarlig iht. ADR/RID.
Kommentarer	Punktutslipp av større mengder kan, på grunn av lokal endring i pH, forårsake midlertidig skade på planter og vannlevende organismer.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Påkrevd skipstype	Ikke relevant.
Forurensningskategori	Ikke relevant.

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Dette produktet kan i små emballasje-størrelser komme inn under "Begrensede mengder" i transportregelverkene (ADR/RID/IMDG).
------------------------------	--

ADR/RID Annen informasjon

Tunnelbegrensningskode	E
Farenr.	80

IMDG Annen informasjon

EmS	F-A, S-B
-----	----------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særsilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-direktiv	Commission Recommendation for the labelling of detergents and cleaning products (648/2004/ECC) med tillegg III og VII fra 20.06.2006
Vaskemidler	INGREDIENSER i.h.t. 648/2004/EU (Vaskemiddelforordningen): Ikkeionisk overflateaktivt stoff: 15 - 30%
Lover og forskrifter	Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).

Forordning (EF) nr 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)
Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (Arbeids- og sosialdepartementet). Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter.
Vedlegg VI: Vaskemiddelforordningen.
Transportmerkingen er utført i henhold til bestemmelsene i ADR/RID/IMDG.

Deklarasjonsnr. 22385

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført

Ja

Kjemikaliesikkerhetsvurdering

Tiltak/anbefalinger gitt under de ulike avsnittene er basert på vurderinger og implementeringer av informasjon i mottatte eksponeringsscenarioer (ES).

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger

Opplysningene i dette Sikkerhetsdatabladet er i henhold til vår informasjon, og så vidt vi vet, korrekte på den angitte dato for siste revisjon. De gitte opplysningene er ment å være retningsgivende for sikker håndtering, anvending, bearbeiding, lagring, transport, avhending og utslipp; de må ikke ansees å være en garanti eller kvalitetsspesifikasjon.
Tilmeldt Giftinformasjonen, tlf.: 22 59 13 00. (Døgnåpent).

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).

H290 Kan være etsende for metaller.
H302 Farlig ved svelging.
H312 Farlig ved hudkontakt.
H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]

Skin Corr. 1A; H314
Eye Dam. 1; H318
Met. Corr. 1; H290

Ytterligere informasjon

Se brukerinformasjon. Produktet er svanemerket.

Opplysninger som er nye, slettet eller revidert

Endringer i 1, 2, 15 og 16.

Kvalitetssikring av informasjonen

Kvalitetssikret av LR.

Versjon

14